

**NEZAPOMEŇTE,
ŽE JSEM VŽDY
OPTIMISTA.**

SIMONA PETRŮ
JEŽEK

REŽIE
DRAMATURGIE
SCÉNA
KOSTÝMY
SCÉNICKÁ HUDBA
CHOREOGRAFIE

MICHAL DOČEKAL
SIMONA PETRŮ
JAKUB PERUTH
ZUZANA BAMBUŠEK KREJZKOVÁ
MARTIN SRPEK KONVIČKA
KAROLINA GILOVÁ

OBSAZENÍ

JAROSLAV JEŽEK
JIŘÍ VOSKOVEC
JAN WERICH
FRANCIS BEČÁKOVÁ / NOVINÁŘKA
DOROTHY THOMPSONOVÁ
ZDENA WERICHOVÁ
CHARLES LINDBERGH
/ SMRTIHLAV / VELKÁ SESTRA
DIRIGENT KAREL ANČERL
MALÁ SESTRA / RACEK A DALŠÍ

RADEK MELŠA
ALEŠ BÍLÍK
TOMÁŠ HAVLÍNEK
NINA HORÁKOVÁ
RENÁTA MATĚJÍČKOVÁ

TOMÁŠ PAVELKA
HANUŠ BOR
LUCIE DUCHÁČKOVÁ

HRAJE

ORCHESTR KONZERVATOŘE
JAROSLAVA JEŽKA POD VEDENÍM
JANA ŠESTÁKA

NÁPOVĚDA
INSPICE

ZUZANA HYKYŠOVÁ
RADEK JEŽIL

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšín. Zvuk Ladislav Chalupa, Michal Kazda a Petr Holý. Světla pod vedením Kryštofa Pokorného. Technika pod vedením jevištního mistra Ivana Jelínka. Rekvizity pod vedením Jany Vojáčkové. Garderoba pod vedením Miloslavy Faltové. Maskérna pod vedením Evy Hruškové. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Výroba dekorace Petr Vaňáč – CENTRUM REKLAMY. Fotograf inscenace Patrik Borecký.

OSVOBOZENÉ DIVADLO DO NOVÉ SEZONY 1938/39

HLAVA PROTI MIHULI – NOVÁ HRA OSVOBOZENÝCH

V pátek 11. listopadu 1938 zahájí Osvobozené divadlo novou sezonu premiérou veselohry *Hlava proti Mihuli*, kterou napsali Voskovec a Werich. Kromě obou autorů budou v této hře hrát všichni členové souboru, mezi nimiž je i nově získaný starý Osvobozenec Jindřich Plachta. Také Hana Vítová, která odešla před *Baladou z hadrů*, vrací se od Vlasty Buriana. Kromě ní pak vystoupí v této hře Joža Koldovská, přicházející z Českých Budějovic, Ema Hráská z Moravské Ostravy, Bohuš Záhorský, František Filipovský, Vladimír Šmeral, Rudolf Hrušínský – zkrátka VŠICI. (Režie Honzl, hudba Ježek)

CO ŘÍKÁ JIŘÍ VOSKOVEC

Jste poslední divadlo v Praze, které dosud nezahájilo. Proč letos otevíráte tak pozdě?

Nezapomínejte, že jsme poslední ze všech končili. Hráli jsme denně od září minulého roku nepřetržitě až do 10. července přes všesokolský slet. Původně jsme chtěli zahájit sezonu počátkem října hrou *Pěst na oko*, která ještě nebyla zdaleka vyčerpána. Přišla však mobilizace, pro kterou na čas zavřela i ostatní pražská divadla a za které samozřejmě i u nás podstatně prořídil umělecký i technický personál.

Jak působily poslední události na repertoární plán Osvobozeného divadla?

Vzpomenete-li si na poslední sletové představení *Pěstí na oko*, kdy diváci z celé republiky odměňovali skutečně bouřlivým nadšením tuto optimistickou hru, pochopíte, že po tragickém konci září nebylo pomýšlení na to ji znovu uvést na jeviště. Písně a scény by se proměnily po 1. říjnu v bolestné připomínky nejtrpčího zklamání. Dali jsme se tedy do psaní nové hry. Jak se nám pracovalo, o tom lépe nemluvit. Během desíti či čtrnácti dní jsme vystřídali nejméně pět různých námětů. Snažili jsme se jako v minulých letech zachovat souvislost své práce s aktuální skutečností, a tak se stalo, že to, co jsme jeden večer vymysleli, ztratilo v zběsilém běhu evropských událostí naztří smysl... Jednoduše: Nechali jsme skutečnost běžet, když jsme ji nedohnali. Zamysleli jsme se nad podstatou svého divadla a zjistili jsme, že spočívá v tradici určitého stylu komiky. Satirická stránka této komiky je v dnešní době vážně nemístná. O chybách veřejného života toho víme dnes tolik, že satira skutečně nemá mnoho co říct. Ale nikdy nebude dost smíchu, který v nejhorší bídě pomáhá najít člověka, to jest dobrou náladu a zdravý rozum. Hra *Hlava proti Mihuli* je pokusem v tomto směru. Je to nová adaptace, vlastně úplně nová hra z motivu prastaré frašky, kterou jsme se snažili přizpůsobit prostředkům Osvobozeného divadla a vytvořit z ní moderní vaudeville s komikou trochu bláznivé fantazie.

Nevím přesně, jak byl odůvodněn zákaz Osvobozeného divadla: ale vím, proč bych mu sám nebyl bránil, kdybych byl členem vlády.

– 15 ŘÁDEK CENZUROVÁNO –

Nechme tedy nad zákazem Osvobozeného divadla politiky a dovolme si jen elegii... Povězme si, proč nám bude po tomto smíchu smutno. Věřte mi, kdo jste nikdy nebyli sami jeho ozvěnou, že v něm nebylo zloby a že pohoršení nad ním u konzervativních lidí dobré vůle vznikalo neznalostí nebo nedorozuměním. Jen nejnepspravedlivější pomluva mohla by Osvobozené nařknout z národní vlačnosti, nebo dokonce zrady. Oba ti hoši jsou ze starých českých rodin. (...) Politická satira, která se v Osvobozeném pěstovala, obhajovala naopak národní cit proti cynismu, který z něho chce těžit, národní cit proti frázi, která jej sabotuje, národní čest proti poraženosti, národní hranici proti úskoku a útoku. (...) Objektivní jeho satira nebyla, ale vždyť to byla scéna, a ne soud. A vždyť se tam nebilo jen do diktatur, ale také do demagogie a do korupční nebo řvavé demokracie, vždyť si vůbec ti mladí tropili víc žertů ze sebe než z nás a vždyť si hráli, když hráli nám. Jak úzko a zle je rodičům, když udeří rozesmáté a rozdováděné dítě jen proto, aby bylo ticho. Bída!

– 10 ŘÁDEK CENZUROVÁNO –

Je zapotřebí dodávat, že elegie nad jedním doznělým mladým veselím není stesk nad jedním podnikem, jenž pozbyl koncese? Takových ještě bude více (...)

– 5 ŘÁDEK CENZUROVÁNO –

Což se neukládá velké mlčení české satiry veškeré? Ve zlé nouzi a horečnatém zmítání bude teď zapotřebí spíše se navzájem konejšit a hladit než bít.

– CENZURA –

(...) Středověcí králové měli své šaškovské zrůdy k svému obveselení, ale naše období povyšovalo zrůdy na umělce a dalo si jimi ovlivnit své cítění a myšlení. Břichatému, znetvořenému šaškovi s chraplavým hlasem notorického alkoholika přizvukovala kreatura s dívčí tváří a srdíčkem namalovaným na rtech. Tyto vši se dotýkaly svatých věcí národa.

JAK OSUD JDE
DÁL V RODOVÉM
RODOKMENU.
SÍLU TEĎ ČERPÁM
ZE SÍLY DĚDEČKA.
ZA TUTO RADU
DĚKUJI JEN JEMU.
NEZTRATIT
HLAVU, VŠE SE
PŘEČKÁ – TEČKA.

Z písně Dědeček Nezmar
ze zakázané hry *Hlava proti Mihuli*

TŘI STRÁŽNÍCI

Ježek vystupoval v původním Osvobozeném divadle dřív než Voskovec a Werich. Ve dvoraně Umělecké besedy se konaly Veselé večery, kde Ježek oslňoval jako improvizátor. Poprvé se společně objevili 8. května 1927 v revuálním pořadu *Visací stůl* č.2. Kritička paní Fischerová o tom napsala:

„Po své úspěšné předchůdkyni Visacím stole č. 1 zdělila č. 2 mnohé, úspěch ale ne. Tato ‚revue o módě, dětech, poesii, volbách, ulici a věčnosti‘ má několik dobrých scén, i několik však řídkých a nepodařených (hlavně Voskovec-Werichovu, ve které ‚zpěv‘ tří zabitých bylo opravdu trapno poslouchat)... Z této revue je možnost mnohému se naučit. Předně: Pozor s nadprodukcí! [...] Hudebně byl nový nápad: produkce Ježkova na dvě píana. Pravou rukou hraje na malé jarmareční dětské pianko bez půlnot melodií, levá doplňovala a basovala. Takováhle trošku brnkavá a doplňovaná byla tahle revue číslo dvě celá.“

Jiří Voskovec a Jan Werich Ježka v roce 1928 angažovali jako komponistu pro své hry. Uvědomovali si, že tvořit české texty na zahraniční hity není optimální, proto hledali skladatele, který by psal originální hudbu a zároveň by dokázal podpořit jejich situační humor. Ježek v divadle řídil také orchestr, který postupně rozšířil z deseti na osmnáctičlenné těleso. První hra, na které Ježek spolupracoval s Voskovcem a Werichem, se jmenovala *Premiera Skafandr*. Z ní dodnes známá píseň *Tři strážníci* se stala samozvanou hymnou autorské trojice. A Osvobozené divadlo na dalších deset let kulturním centrem československé Prahy.

JAN WERICH
(1905–1980)

„Werich přehnaně širokoplecí objevil se v anglickém plášti a v klobouku, který má od londýnského Scotta. Od té doby, co koupil klobouk od tohoto dvorního dodavatele, má pocit být členem královské anglické rodiny. Werich, tento atlet směšnosti téměř démonické, vzbuzuje poněkud strach vysokým napětím své humoristické fantazie. Je nebezpečno dotýkati se ho, nevím ostatně, jak tento tygr žije v kleci Osvobozeného divadla se svou anglickou dogou Voskovcem.“

/dobová kritika/

JIŘÍ VOSKOVEC
(1905–1981)

„Nemilosrdná příroda dala Voskovcovi bohužel příliš hezký obličej, takže není dost pochopitelné, že může být tak inteligentní. Vypadá v civilu úplně jako obraz dokonalého mladého Američana na křídovém papíře, myslím ovšem reklamní obraz nějaké továrny na límce. Je hodně bílý a ušlechtilý, zřejmě kavkazského plemene. Na první pohled dělá dojem mladíka z dobré rodiny, avšak brzy se pozná, že je to omyl, že je naopak dobře vychován. Kdyby to nebyl on, byl by nesnesitelně líbezný, takto vychází z jeho mozkomíchového moku zřetelné záření intelektu a fyzické rovnováhy.“

/dobová kritika/

Jak je to vlastně s tím Wachsmannem?

Narodil jsem se nejen jako árijec, dokonce jsem byl pokřtěn církví pravoslavnou. Můj otec totiž, pocházející ze staré české rodiny zubních lékařů Wachsmannů, jejíž árijství je v Praze notoricky známé, stal se v mládí důstojníkem carské armády, takže celá rodina získala ruské státní občanství. Za války byl otec v Praze zatčen, pak deportován do Ruska a rodina v Praze perzekvována. Já sám jsem byl pro státní občanství jako primán vyloučen ze všech středních škol Rakouska-Uherska. Otec se zatím v Rusku účastnil organizace legií a chtěje zmást stopy rakouské výzvědné služby a ušetřit nás tak v Praze dalších obtíží, začal se podepisovat Voskovec. Jako „táta Voskovec“ stal se po celé Sibiři známým kapelníkem 6. hanáckého pluku. Po návratu do Prahy si dal úředně změnit jméno, protože prostě ho v armádě nikdo jako Wachsmanna neznal. Voskovec tedy není můj umělecký pseudonym, ale regulérní jméno zděděné po otci. Oba, Voskovec i Werich, můžeme předložit rodokmeny, které by obstály před nejpřísnějším rasovým vyšetřováním.

V roce 1934 začaly probíhat protesty proti tvorbě divadla i během představení, hry byly často přerušovány. Později se s kritikou a s požadavkem ukončit činnost Osvobozeného divadla přidaly i státy, na které satira cílila. Zejména kvůli rostoucímu nátlaku Německa byla 9. listopadu 1938 odňata divadlu koncese, což znamenalo jeho konec. Situace v Československu se tak pro trojici V+W+J stala neudržitelnou a všichni tři emigrovali do USA.

„Bylo to v období, které bylo strašné a zanechalo v nás všech stopy dodnes. Doprovázeli jsme Ježka na letiště. Nechtělo se nám mluvit. Nikomu nebylo dobře, nikdo se necítil ve své kůži. Tak jsme stáli, stáli... mlčeli, občas prohodili nějaké slovíčko, řekli si sbohem, popřáli si šťastnou cestu. Viděl jsem nastupovat do letadla mohutné Werichovo tělo, Ježek za ním poklusával. A pak už z nich zbyla na nebi jen taková malá tečka.“

Karel Ančerl

JAROSLAV JEŽEK
(1906–1942)

Ježkovi se do žádné emigrace ani trochu nechtělo, odhodlal se až na naléhání svých dvou přátel. Ti moc dobře věděli, že pokud se stane to, k čemu se na konci třicátých let a po Mnichovské dohodě neodvratně schylovalo, tedy německá okupace našich zemí, čeká je za jejich dlouholetou protifašistickou činností v Osvobozeném divadle krutý trest. Nakonec tedy Ježek, po noci strávené v okruhu přátel, sbalil svých pět švestek a vyrazil přes notáře do Ruzyně. Pak spolu s Werichem 9. ledna 1939 v 11 hodin dopoledne, Voskovec je o několik dní předešel, odletěli do Curychu, kde nasedli na vlak do Paříže.

Opuštění Prahy, především rodného Žižkova, milované maminky, sestry a nejbližších přátel bylo pro Jaroslava samozřejmě mnohem horší pro zdravotní potíže, kterými trpěl. Narodil se jako chlapeček s až nápadně krásnými modrými očima, jen na duhovce měl nepatrnou skvrnku. Byl to šedý zákal. Ve třech letech musel podstoupit operaci pravého oka, po dvou nezdařených zákrocích na něj zcela oslepl a na druhé viděl jen velmi slabě. Po operaci navíc onemocněl spálou a prodělal hnisavý zánět v obou uších, který vyústil v chronickou nedoslýchavost. Už jako dítě jej ale fascinovaly zvuky a především hudba. Ve druhé třídě bylo rodičům doporučeno umístit Jaroslava do chlapeckého ústavu pro slabozraké děti. Rozhodnutí Ježkových urychlil začátek první světové války a povinnost Adolfa Ježka narukovat.

V Hradčanském ústavu pro děti se zrakovým postižením zůstal Jaroslav šest a půl roku. Ovládl čtení slepeckého písma hmatem, ale hlavně se naučil hrát na klavír, violoncello, klarinet a kytaru, seznámil se se základy harmonie a sborového zpěvu. Pobyt v ústavu spravovaném přísnými řeholnicemi pro něj ale byl utrpením. Teprve po návratu otce z války se Ježkovi přestěhovali do bytu v Kaprově ulici na Starém Městě a Jaroslav dostal vysněný klavír. Přál si, aby se hudba stala jeho obživou, aby vyjadřovala jeho vlastní individualitu. V roce 1924 se tedy přihlásil k přijímacím zkouškám na Pražskou konzervatoř. Předpokladem přijetí do klavírního oddělení však bylo i dobré zdraví a komise jej odmítla. Po velmi zdařilém předvedení vlastní improvizace byl ale Ježek přijat do kompoziční třídy Karla Boleslava Jiráka a Aloise Háby. Jeho absolventská práce, *Koncert pro klavír a orchestr* z roku 1927, se vyznačovala na svou dobu odvážnou moderní sazbou a začleněním prvků jazzové a taneční hudby a provedla ji Česká filharmonie pod taktovkou K. B. Jiráka. V roce 1925 se Ježek opět přihlásil na klavír, tentokrát úspěšně, byl přijat do třídy Albína Šímy. Během dvacátých let výrazně rostla Ježkova popularita díky jeho klavírním improvizacím. Byl schopen zahrát lidovou píseň v různých hudebních žánrech i v hudební řeči významných světových skladatelů, na požádání publika vytvořil ze čtyř zadaných tónů libovolnou hudební formu. V posluchačích vyvolával nadšení a úžas, neboť jeho klavírní improvizace byly velice nápadité a plné hudebního humoru.

„Jarda Ježek – to byla zvláštní osobnost. Neoplýval nijak krásou, nejenže špatně viděl, ale dokonce i špatně slyšel. Když však zasedl ve společnosti ke klavíru a hmatl do kláves, tak mohli jít všichni donchuáni do háje. Nejkrásnější děvčata byla kolem píána a existoval pro ně jen on. Fantastická vitalita z něho přímo živelně vyzařovala.“

František Filipovský

KAREL ANČERL
(1908–1973)

Karla Ančerla zastihla okupace Československa v březnu 1939 jako dirigenta Českého rozhlasu s mezinárodní reputací a slibně se rozvíjející kariérou. Spolupracuje s Hugem Haasem na protiválečném filmu *Bílá nemoc* a veřejně se hlásí k levicové avantgardě i jejím protifašistickým postojům. Na základě protektorátních protizhido­vských opatření je z rozhlasu samozřejmě vyhozen. Jeho otec Leopold nemůže již dál provozovat svou živnost (obchod s lihovinami) a všichni Ančerlovi jsou nuceni se vystěhovat z jejich vily v Tučapech, kam se nastěhuje německý lékař. Nacházejí útočiště v obci Dírná, kde Karel pracuje jako lesní dělník. Pravděpodobně na základě udání je zatčen táborským gestapem a celá rodina je deportována transportem do Terezína, manželka Valerie je v tu dobu v šestém měsíci těhotenství. Ančerl potkává v terezínském ghettu řadu přátel z pražského kulturního života a zakládá orchestr. V propagandistickém filmu *Vůdce daroval Židům město* je v nacistické režii zneužita právě sekvence zachycující provedení skladby Pavla Haase Ančerlovým orchestrem. Produkce tohoto „fake“ filmu byl zřejmě hlavní důvod, proč nacistická správa terezínského ghetta vůbec povolila vězňům tyto kulturní aktivity. Po skončení natáčení byli členové orchestru, Ančerlova mladá žena Valerie s malým synem Janem (narodil se v Terezíně) a Ančerlovi rodiče deportováni z Terezína do Osvětími a zavražděni nacisty. Ančerl prošel v Osvětími selekcí a v pracovním táboře se dožil osvobození Rudou armádou v květnu 1945. Vrací se do Terezína v naději, že se shledá s někým z rodiny, ale nikoho už nenachází, zůstal sám.

„Tato hudba pronikla bez doporučení do širokých vrstev a dosáhla neobyčejné popularity. Třeba je mnohdy vázána na někdejší taneční formy, i když je možná vybavena po instrumentační stránce způsobem, který se už nenosí, setrvává vítězně na místě, kam se dostala vlastní zásluhou bez jakéhokoli mocenského vlivu. Učinila uměleckými prostředky štastnými tisíce lidí, kteří by se jinak s hudbou jako s uměním nesetkali buď vůbec, nebo setkali velmi málo. Ve zlých dobách je těšila, sílila a povzbuzovala.“

Václav Holzknecht

ZDENA WERICHOVÁ
(1906–1980)

Zdena Housková byla v roce 1929, kdy se s ní Jan Werich oženil, už nepostradatelnou spolupracovnicí dvojice V+W. V Osvobozeném divadle pracovala jako garderobiérka, pokladní, překladatelka a přepisovačka textů a ekonomicky v podstatě řídila scénu. Ona i její sourozenci, které sama vychovala, byli židovského původu a Zdenka se s malou dcerou Janou nechtěla z Prahy ani hnout. Jen s velkým štěstím se jim oběma podařilo po 15. březnu 1939 zemi opustit na palubě poslední německé lodi, která před válkou přistála u amerických břehů. Ve Spojených státech si sice těžko zvykala, ale obětavě se starala o všechny kolem. Pomohla mnoha českým emigrantům osobními intervencemi u první dámy Eleanor Rooseveltové (zachránila například Adolfa Hoffmeistera). Po návratu do Československa překládala Zdena Werichová z angličtiny, a to především divadelní hry (*Divotvorný hrnec*, *Jezinky a bezinky*).

„Sem jsme přijeli za zachráněným kejhákem. 20. ledna 1939. Opozdit se o pár týdnů zbyla by pro nás jenom sekera. Byli jsme takoví fandové na Ameriku. A přece jsme tu strávili rok hrůzy, než jsme si zvykli.“

Jiří Voskovec



→ FOTO: Patrik Borecký

EXIL

Zpočátku chtěli „tři strážníci“ prorazit v Americe společně tím, co jim šlo nejlépe. Ukázalo se ale, že transplantace na půdu nového kontinentu nebude tak snadná, jak se mohlo zdát. V Americe již delší čas usazení krajané měli problém se naladit na specifickou strunu Osvobozeného divadla. O nekrajanec ani nemluvě. Když 15. března 1939 obsadil Adolf Hitler Československo, trojice V+W+J nadobro ztratila naději na brzký návrat do vlasti a Ježek začal upadat do depresí. Nešlo jen o ztrátu vnitřní motivace, ale také o prudký náraz na přísná pravidla americké hudební unie. Ježkovo návštěvnické vízum mu jednoduše neumožňovalo působit jako skladatel a četné snahy o změnu víza na imigrační vycházely naprázdno. Spokojeným agentem hudebního nakladatelství bylo prý Ježkovi nabídnuto psát hity anonymně, ale Ježek se k tomu odmítl uchýlit. Nadále však trval na tom, že zůstane v New Yorku. Cesta dvou klaunů se začala s tou Jaroslavovou rozcházet. Voskovec se svou francouzskou manželkou Madelaine a Werich se ženou Zdenou a malou dcerou Janou se v červnu 1939 uchýlili do pronajaté chaty v Point Pleasant, do vesnice v pensylvánském okrese Bucks County, na břehu řeky Delaware. Dál je to táhlo do Clevelandu v Ohiu a později ještě dál na západ, až do Holých vod, jak říkali Hollywoodu. Rozhodně však dál s Ježkem udržovali přátelské styky, podporovali ho, jak mohli, a příležitostně spolu vystupovali. Když hráli v Americe své přeložené hry, používali k nim ale hudbu amerických autorů. Svě zde opět sehrál tlak místního autorského svazu. Největším společným úspěchem se pak pro V+W stalo účinkování v inscenaci Shakespearovy *Bouře* na Broadwayi.

„Pokud jde o Voskovce a Wericha, je třeba popravdě říct, že jako dvojice neměli v Americe úspěch. Bylo to smutné. Myslím, že se trochu přepočítali v odhadech. Amerika si nedá něco vnutit. A oni se nechtěli přizpůsobit. Vlastně asi ani nemohli.“

„Bibi“ Haasová

Ježek zpočátku hltal všechny jazzové bandy, ale pochopil, že v přehlcené Americe nemá, jak se svou hudbou prorazit, byla komponovaná pro domov a domovem ohraničená. Začal se tedy znovu věnovat komponování komorní hudby.

„Nemysli, že jsme se nějak nepohodli s klukama, tím, že já žiju jinde než oni. Já jsem totiž zde v New Yorku nejšťastnější a Cleveland nenávidím. Také tady si mohu přece jen občas nějaký krejcar nebo cent vydělati. Mimo to, mám zde dosti přátel, kteří se ke mně velmi hezky chovají a velmi rádi mně i pomáhají. Co se týče mojích kompozice, to stojí vcelku za... Sice se snažím stále něco dělati, ale kdybych to všechno, co jsem udělal, vyhodil, nic by se docela nestalo. Také nevím, jestli tady nějaký úspěch s muzikou udělám, když nemám imigrační víza. Ale já na to zatím kašlu. Říkám si, že ono to nějak dopadne.“

Ježek v dopise Adolfu Hoffmeisterovi
21. 9. 1940

Skladatel, který ovšem kvůli přísným svazovým poměrům nemohl dost dobře fungovat jako skladatel, bydlí na západní straně Manhattanu. Na 61. Riverside Drive, s výhledem na řeku Hudson. Jeho přátelská a společenská povaha mu pomohla vybudovat si široký okruh přátel, kde mu bylo nejen dobře, ale kde našel i obživu. Učil jejich děti na klavír a vedl Československý pěvecký sbor za třicet dolarů měsíčně. Nešlo pochopitelně jen o obživu, ale i o nalezení jistého smyslu své existence v americkém exilu, tím spíše pro Ježka, který byl silně sociálně

KLAVÍRNÍ SONÁTA

uvědomělý a levicově zaměřený. Neskrývané levičáctví bylo možná další věcí, která mu bránila v úplné aklimatizaci, údajně jej varoval kdosi z ambasády, aby nechodil mezi dělníky. Ani duch tehdejšího čs. vyslanectví se neshodoval s Ježkovou povahou, ve společensky upjatém prostředí pokaždé záměrně něco provedl, a místo aby předvedl dámám a jemným estétům něco elegantního, hrál jim na piano rabiácké disonance. Se svým sborem ovšem sklízel triumfální úspěchy po celých Státech. Ve sboru v dělnickém domě se také seznámil s děvčetem z Moravy, Františkou „Frances“ Bečákovou.

FRANTIŠKA „FRANCES“ BEČÁKOVÁ JEŽKOVÁ (1900–1986)

Narodila se na samotách pod Buchlovem, jako maličké dítě si ji osvojila rodina Churých z Tupes u Uherského Hradiště. V šestnácti letech nasedla na loď a vydala se do USA. Jakmile si osvojila řeč, začala pracovat jako au-pair a vedla čilý společenský život. Měla pěvecké nadání a byla členkou sboru Zpěvokol i sboru v Brooklynu. V New Yorku se poprvé setkala s Jaroslavem Ježkem, který se pak stal smyslem jejího života. Ráda s ním vysedávala, poslouchala s ním hudbu a povzbuzovala ho, dodávala mu naději a optimismus. Po druhé světové válce do Československa přivezla Jarouškův popel a uložila jej na Olšanech. Zpátky do USA pak dovezla tři gramofonové desky s Ježkovými skladbami, které ocenil zejména Benny Goodman. Více než čtyřicet let se pak věnovala hudebnímu odkazu Jaroslava Ježka. Po jeho smrti měla krátkodobý více než přátelský vztah s Bohuslavem Martinů. Ten své velké lásce Frances věnoval jednu ze svých skladeb a napsal více jak sto dopisů. V roce 1968 se Frances plná naděje vrátila domů. Chodila často k Werichům a pravidelně denně na Olšany k Jarouškovu hrobu. Zemřela ale opuštěná a v existenčních starostech.

„Dokončil jsem jeden svůj další opus a už jsem jej přebral Rudovi Firkušnému, kterému se, zdálo se mi, líbil. Je to klavírní sonáta. Dělal jsem ji ovšem poněkud dlouho na to, jak jsem předtím komponoval. Ale zdá se mi, že je to vcelku velmi slušné dílo, které mě může i dobře reprezentovat. Po dokončení mám nyní daleko větší chuť do další práce, poněvadž si začínám opět poněkud více rozumět a zdá se mi, že snad nejsem tak špatným skladatelem, jak jsem se v posledním čase tolik domníval.“

Ježek v dopise Zdeně Werichové

Ježek byl povzbuzen, aby zaslal dílo do konkurzu Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu, jejíž festival se v květnu 1941 poprvé konal v USA. Po dvou týdnech četl své jméno, byť mírně zkomoleno, Jaroslav Jerek, v článku v *New York Times*. Radost a chuť do další práce ho ovšem měla brzy přejít. Na festivalu bez udání důvodu zazněla místo jeho díla práce židovského autora Viktora Ullmana. Noty k sonátě se navíc někde ztratily a nakonec byl Ježek ještě rád, že mu byly bez omluvy vráceny zpátky.

„Viděno z nahledu současnosti má celá věc pronikavou, ubohou stránku. Představte si to jako boxerský zápas. V jednom rohu máme slepého a chudého českého jazzového pianistu, který se zoufale snaží, aby si ho ve světě newyorské vysoké kultury všimli, a brzy umřel na selhání ledvin. V druhém rohu máme německy mluvícího českého antroposofa židovského původu několik měsíců od cesty do Terezína a poslední cesty do Osvětimi s mnoha pozoruhodnými díly mezi nimi. Je možné zmapovat agónii exilu představou, jak bychom si mezi nimi mohli vybrat? Nemáme jasnou představu o tom, co se stalo, ani o motivaci zúčastněných, ale alespoň by se dalo pochopit, proč někdo uvízlý v Praze může mít přednost před někým, kdo už je ve Spojených státech. Ať už to bylo jakkoli, není pochyb o tom, že s Ježkem bylo zachráněno ošuntělé a nespravedlivě a nebylo omluvy nechat ho ve tmě.“

Muzikolog Michael Beckerman

„Jak je tedy až doposud vidno, mně tady taky štěstí nekvete. Ale to jedno. Začnu tedy znovu a uvidím později. Zatím si pokračuji v kompozici dál a doufám, že ještě na tomto světě, tady, něco napíšu.“

Ježek v dopise Jiřímu Voskovci.

POSLEDNÍ SPOLUPRÁCE

V létě 1941 probíhala mezi New Yorkem a Clevelandem čilá korespondence. V+W+J se chtěli svou novou písní *Vítězné V* zapojit do probíhající protinacistické kampaně BBC *V for Victory*. Spolupráce na dálku byla ale pro Ježka značně nekomfortní, velmi ho mrzelo, že nejde hladce, nápady a různé verze mu byly neustále vraceny a snad ani výsledek nedopadl k úplné spokojenosti obou textařů a interpretů. To byla poslední píseň legendárního tria V+W+J.

„... zbylá ledvina vypnula úplně. Ležel v nemocnici na East Side pod kyslíkovým stanem, blouznil a dirigoval. Řídil zkoušku, zastavoval orchestr a žádal: ‚Prosím, od písmene b, znovu ty čtyři takty...‘ Dostával transfúze, které jsme s Voskovcem platili v naturáliích, naší krvi, protože takový tam byl zvyk.“

Jan Werich

Přes všechnu péči Francesi i lékařů se Ježkův zdravotní stav začal zhoršovat. V létě roku 1941 začali snoubenci plánovat svatbu. Jaroslav si ale přál, aby Voskovec a Werich šli za svědky, obřad se tedy stihl uskutečnit až v prosinci 1941 v nemocnici, kam byl Ježek hospitalizován s chronickým ledvinovým onemocněním. Během silvestrovské noci 1. ledna 1942 zde ve věku 35 let zemřel. Osud mu vyměřil stejně jako Mozartovi. Urna s jeho popelem dorazila do vlasti 27. srpna 1946 v rukou jeho ženy Frances. Dne 5. ledna 1947, pět let po Ježkově skonu, proběhl státní pohřeb v pražském Rudolfinu a následně byly jeho ostatky uloženy na Olšanských hřbitovech. Tam se tři strážníci nakonec znovu sešli.

„Patřím ke všem, kdo v této válce stojí na straně svobody a slušnosti a proti nestydatosti. (...) Protože to, kam nakonec patříme, je nový, světlejší svět, který chceme, za který ve skutečnosti bojujeme. (...) Jde o svět – jeden jediný, dostatečně velký pro všechny, ale ne pro všechno. Co na něm nemá místo? To slovo zní jako klišé, a tak bychom se mu raději vyhnuli. Ale to nelze. To, co se za ním skrývá, učinilo z planety spáleniště, a proto je třeba ho zahrnout, přesně podle zákonů nového světa. To slovo zní: nacionalismus!“

Erika Mann

Ani nástup nacismu, ani japonský expanzionismus ve 30. letech 20. století nepohnuly s postojem mnoha Američanů, že zájmům národa nejlépe poslouží, když se USA nebude vměšovat do zahraničních konfliktů a soustředí se na problémy doma. Ty byly skutečně velké, protože velká hospodářská krize zanechala rány, které se ještě nezhojily. Kongres přijal koncem 30. let řadu zákonů o neutralitě, jejichž cílem bylo zabránit budoucímu zapojení do zahraničních válek. Americkým občanům zakázal obchodovat s válčícími státy, půjčovat jim peníze nebo cestovat na jejich lodích. V roce 1940 už ale světová scéna vypadala jinak. Nacistické Německo anektovalo Rakousko a Československo a dobylo Polsko, Belgie, Nizozemsko a Francii a Hitlerovi vzdorovala v Evropě už jen Velká Británie. Izolacionisté ale dál tvrdili, že válka (tehdy ještě evropská) je důsledkem sporu mezi cizími národy a že Spojené státy nemají dobrý důvod se do ní zapojovat.

CHARLES LINDBERGH
(1902–1974)

„Netýká se nás to, neposílejme tam zbraně a peníze a už vůbec ne vojáky. Máme se starat sami o sebe.“

Lucky Lindy nebo Osamělý orel, famózně slavný americký letec, byl známý především prvním sólovým přeletem Atlantského oceánu v roce 1927. Z Ameriky odcestoval s manželkou Anne do Evropy roku 1936, poté, co byl unesen a zavražděn jejich ani ne dvouletý syn. Za zločin byl odsouzen německý imigrant. Charles chválil letecký průmysl třetí říše, konstrukce stíhaček a bombardérů Luftwaffe a tvrdil, že „Evropa a celý svět mají štěstí, že nacistické Německo leží mezi komunistickým Ruskem a demoralizovanou Francií“. Hermann Göring ho vyznamenal nacistickým Záslužným řádem Německého orla.

„Je krajně nešťastné a skličující, že naši velkou zemi zamořili blázni, zločinci a komunisté. A člověk musí odjet dokonce až za moře, aby uchránil rodinu před násilím. Západní civilizace – než jsem navštívil Evropu, považoval jsem ji za samozřejmost! Připadala mi nesmrtelná jako ranému mládí život.“

Lindbergh po návratu do Ameriky hlásal americkou neutralitu, tvrdil, že jen Německo může „zastavit asijské hordy“ a zabránit ovládnutí Evropy. Dne 11. září 1941 na projevu America First v Des Moines ve státě Iowa označil „Brity, Židy a Rooseveltovu administrativu“ za „válečné agitátory“, kteří používají „dezinformace“ a „propagandu“ k oklamání a zastrašení americké veřejnosti. Jen několik měsíců po jeho projevu došlo k japonskému útoku na Pearl Harbor a Spojené státy byly nuceny do války vstoupit. Američané začali Lindberghem opovrhovat a prezident Roosevelt mu už neumožnil bojovat v americkém letectvu. V ústavu pro letectví se Lindbergh v době války věnoval výzkumům vlivu přetížení na lidský organismus.

DOROTHY THOMPSONOVÁ
(1893–1961)

První dáma americké žurnalistiky a velká odpůrkyně nacistů. Na kontě má např. poslední rozhovor s dramatikem a politikem Terencem MacSwineym, spjatým se stranou Sinn Féin během irské války za nezávislost. Aby získala rozhovor s posledním rakouským císařem Karlem I., převlékla se dokonce za sestru Červeného kříže. Znala se s Thomasem Mannem, Stefanem Zweigem či dramatikem Bertoldem Brechtem. V roce 1927 začala řídit berlínskou redakci *New York Post*. Podařilo se jí udělat rozhovor s Adolfem Hitlerem, jehož vzestup sledovala. Vyjádřila se o něm jako o nejistém člověku, prototypu „malého muže“. Hitler a jeho stoupenci jí to nezapomněli a Thompsonová byla první z amerických novinářů vyhoštěných z Německa. Časopis *Time* ji označil za jednu z nevlivnějších žen Ameriky, společně s tehdejší první dámou Eleanor Rooseveltovou.

„Lékaři praví, že Ježek se narodil smrti navzdory. A jak s tímto lichvářským údělem naložil? Rozhodl se smrti navzdory žít. Času měl méně než ti druzí, viděl míň než druzí, míň než druzí slyšel. A co udělal? Víc než všichni druzí dohromady zpíval. Nepokouším se násobit jeho dílo překážkami a strastmi jeho podlomného zdraví, jeho tvorba nepotřebuje polehčujících okolností, nepřestane mě však ohromovat jeho triumf nad smrtí... Jeho krása byla v tom, že právě smrti nedbal. Že věřil v život do poslední chvíle, že neznal rezignaci... I smutek jeho písní byl vždy smutkem živoucího...“

Jiří Voskovec
na pohřbu Jaroslava Ježka

TVŮRCI

MICHAL DOČEKAL

Vystudoval režii na DAMU, poté absolvoval stáž na University of London, Queen Mary and Westfield College. V letech 1991–1994 byl režisérem Divadelního spolku Kašpar, v období 1994–2002 vytvářel jako režisér a umělecký šéf novou podobu pražského divadla Komédie (Divadlo roku 1996, Cena Alfréda Radoka). Mezi roky 2002 a 2015 byl uměleckým šéfem Činohry Národního divadla, další dva roky jejím ředitelem. V roce 2011 byl zvolen členem řídicího výboru Unie evropských divadel (UTE), která aktuálně sdružuje 21 významných divadel napříč celou Evropou; od roku 2015 do roku 2018 zastával funkci prezidenta této organizace. Pravidelně režíruje na zahraničních scénách (budapešťský Vígszínház, Maďarské státní divadlo v Kluži, bukurešťské Teatrul Bulandra, bratislavská Aréna, Slovenské národné divadlo). Jeho inscenace obdržely řadu ocenění a byly pozvány na mezinárodní festivaly, například Divadlo Plzeň, POSZT v Pécsi, Interferences v Kluži, Festival národních divadel ve Varšavě, MESS v Sarajevu, Festival Iberoamericano de Teatro v Bogotě ad. Od roku 2017 je pedagogem DAMU.

SIMONA PETRŮ

Jako dramaturgyně začínala v brněnském Divadle v 7 a půl a poté byla dramaturgyně Divadla Husa na provázku. Jako hostující dramaturgyně a dramatička spolupracovala i s mnoha dalšími divadly. Je autorkou divadelních her *Mašín – cestou samurajů*, *Zasnoubené se smrtí*, *Marx Bros* (HaDivadlo), *Tichý Tarzan a PŠT!* (Divadlo Husa na provázku), *Medvědi* (Klicperovo divadlo), *Mileniny recepty* (Studio Hrdinů), *Věra* (ND Brno), *Náhradní existence* (A studio Rubín), *Zapomenutou cestou Praha–Lvov* ad. Spolupracovala s režiséry Matějem T. Růžičkou, Annou Petrželkovou Davidovou, Kamilou Polívkovou, Barbarou Herz, Janem Antonínem Pitínským, Vladimírem Morávkem,

Michalem Dočkalem, Tomášem Rálišem, Orestem Pastuchem ad. V Městských divadlech pražských má za sebou například dramaturgii inscenací *Andělé v Americe*, *Smrt obchodního cestujícího*, *Sláva a pád krále Otakara*, *Hotel Good Luck* nebo *Pan Polštář*. Stála u zrodu ukrajinského programu MDP na podporu ukrajinských umělců a ukrajinské živé kultury a v současné době je jeho stálou dramaturgyní.

JAKUB PERUTH

Studuje MgA. Divadelní scénografie na DAMU pod vedením Jany Hauskrechtové. Absolvoval v Divadle DISK inscenacemi Mariuse von Mayenbura *BANG!* v režii Kláry Voškové a *Perplex* v režii Tomáše Ráliše. V tomto divadle byl také scénografem inscenací *Krev na krku kočky*, *Soumrak monster*, *Chladné dítě*. Podílel se na výpravě k bakalářské inscenaci operní režie HAMU *Zpráva o stavu neživém* (režie Vilma Božkovec). Asistoval scénografovi Franku Philippu Schlossmanovi při inscenaci *Růžový kavalír* ve Státní opeře Praha, scénografovi Nikolovi Tempírovi při inscenacích Jana Friče *Jeden život nestačí* v Klicperově divadle v Hradci Králové a *Stalinův poslední western* režiséra Miroslava Hanuše v Městském divadle v Kladně. Věnuje se také světelnému designu při nejrůznějších projektech a pracuje jako osvětlovač v Divadle Letí ve Vile Štvanice. V Městských divadlech pražských má za sebou scénografii k inscenaci *Pan Polštář* režiséra Tomáše Ráliše.

ZUZANA BAMBUŠEK KREJZKOVÁ

Jako výtvarnice přišla s režisérem Petrem Léblem roku 1994 do Divadla Na zábradlí. Od téhož roku začala spolupracovat s režisérem Jiřím Pokorným (v ústeckém Činoherním studiu, v divadle Komédie v Praze, v brněnském HaDivadle, v Národním divadle, v Dejvickém divadle a v divadle Petra Bezruče [*Král Lear*]). Nejen v Ústí nad Labem navrhovala kostýmy pro Davida Czesanyho a Michala Langa. Několik kostýmních výprav navrhla v pražském Divadle v Dlouhé pro režiséry Jana Bornu (*Jak jsem se ztratil*), Vladimíra Morávka (*Kabaret Undine*) a Hanu Burešovou (*Běsi*). Scénograficky se podílela na inscenacích alternativního lounského Multiprostoru. V roce 2002 v prostoru

bývalé slévárny (nyní La Fabrika) v rámci projektu *Perzekece.cz* navrhla kostýmy pro inscenace *Porta Apostolorum* a *Horáková x Gottwald*. Dále se podílí se na projektech svého muže Miroslava Bambuška. Od roku 1996 soustavně spolupracuje s režisérem Michalem Dočekalem (*Tři sestry, Král Lear, Andělé v Americe, Vojna a mír*). V činohře Národního divadla se v jejích kostýmech hrály např. inscenace *Cyrano z Bergeracu, Romeo a Julie, Lakomec, Pygmalion, Richard III.* nebo Čechovův *Racek*. V Opeře Národního divadla spolupracovala s režisérem Jiřím Nekvasilem na *Prodané nevěstě* a *Tajemství*. Pracuje také pro film a televizi. Za kostýmy do filmů Bohdana Slámy a Michala Samíra byla několikrát nominována na cenu Český lev.

MARTIN SRPEK KONVIČKA

Vystudovaný klavírista, jehož tvorba sahá od popu k soudobé vážné hudbě. Osciluje mezi skladbou, hudební produkcí, interpretací a zpěvem. Absolvoval JAMU v Brně a studoval také na rakouské Universität für Musik und Darstellende Kunst v Grazu. Je držitelem stipendia festivalu Struny podzimu pro mladé talenty, laureátem skladatelské ceny Karla Krautgartnera a skladatelské soutěže GENERACE 2020. Spolupracuje s divadelními tvůrci, produkuje hudbu, zpívá v avant-popovém duu BLUE UANDI a aranžuje pro bigband a orchestr. Na kontě má několik hudebních ocenění, mimo jiné cenu OSA za nejlepší jazzovou skladbu roku 2023 nebo nominaci na Cenu Anděl 2020 za skladby na albu Cotatcha Orchestra.

JAN ŠESTÁK

Skladatel, aranžér, kapelník a multiinstrumentalista. Vystudoval hru na housle na ZUŠ v Novém Městě nad Metují a jako basista se zapojil do náhodské rockové a jazzové scény. Momentálně studuje kompozici na Konzervatoři Jaroslava Ježka. Záběr jeho tvorby sahá od klasické hudby až po metal. Ansámbl FAMA quartet letos uvedl premiéru jeho skladby Dioptrio, momentálně pracuje na aranžích pro SOČR. Kromě dalších činností je také členem jazz-fusion uskupení Wonder Brass Company, které momentálně připravuje své debutové album, a chystá koncerty např. s Danem Bárťou a Illustratosphere.

KAROLINA GILOVÁ

Věnuje se tanci už od dětství. Je absolventkou Taneční pedagogiky na pražské HAMU. Studovala na Vyšší odborné škole pedagogické a sociální, na Univerzitě Hradec Králové, nebo dokonce na Bali. V současné době působí jako interní pedagog Tanečního studia Emotion, jako pedagog pražské DAMU a HAMU nebo tvoří choreografie a pohybovou spolupráci v divadelních inscenacích. Sama účinkovala např. v inscenacích *Sternenhoch* (ND) či *Dechovka* (Divadlo Vosto5). V pedagogické praxi se dlouhodobě zaměřuje na výuku současného tance a taneční pohybovou výchovu dětí i dospělých, vede semináře a školení pro herce, pedagogy ZUŠ i trenéry tance.

HERCI

RADEK MELŠA

Absolvoval obor muzikálový zpěv na Janáčkově konzervatoři a následně se pustil do studia činoherního herectví na JAMU, které zakončil absolventskou rolí Wolanda pod režijním vedením Jana Antonína Pitínského. V Národním divadle moravskoslezském nazkoušel plejádu různorodých rolí, mezi nimi Romea v inscenaci *Romeo a Julie, poselství lásky*, Kleanta v *Harpagon je lakomec*, Lea Blooma v *Producentech* a Anthonyho v muzikálu *Sweeney Todd: Děbelský lazebník z Fleet Street*. Hostuje rovněž v divadle Masopust. Divákům je známý i z televizních obrazovek, a to z pohádky *Největší dar*, filmu *Střídavka* nebo seriálů *Co ste hasiči*, *Anatomie života*, *1. mise* ad. Je členem vokální skupiny 5PAK, zpěvákem bigbandu New Time Orchestra, zakladatelem multižánrové kapely 440 Herců a zpívá v básnickém projektu BlueSonety. V minulosti se zabýval historickým šermem. V Městských divadlech pražských je od sezony 2022/2023, hraje zde například v inscenacích *Bílá nemoc* režiséra Michala Dočekala, *Geniální přítelkyně* v režii Mariána Amslera či *Kniha nocí* ukrajinského režiséra Vlada Troitského.

Vystudoval činoherní herectví na pražské DAMU. Během studia se zapojil do pohybového inscenačního projektu *Muži* Adély Laštovkové Stodolové a tvůrčího dua SKUTR, spolupracoval také se sdružením Tygr v tísní. Hostoval v Národním divadle a v Městském divadle v Mladé Boleslavi. V letech 2013–2015 byl členem činohry Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde si zahrál mj. Lysandra ve *Snu noci svatojánské* nebo Tristana v *Tristanovi a Isoldě*. Má za sebou účinkování ve více než desítkách filmových a televizních projektů (*Křídaček*, *Atentát*, *Všechny moje lásky*), hlavní mužskou postavu si zahrál v pohádce *Řachanda*. V Městských divadlech pražských působí od roku 2016, k jeho aktuálním nejvýraznějším rolím patří spisovatel Katurian v *Panu Polštáři* v režii Tomáše Ráliše.

TOMÁŠ HAVLÍNEK

Vystudoval hudební gymnázium, obor housle, a poté nastoupil na DAMU, kterou absolvoval v roce 2015. První angažmá získal v Jihočeském divadle, kde v průběhu tří let získal dvě Jihočeské Thálie, odsud v roce 2018 odešel do Městských divadel pražských. Hostuje v Dejvickém divadle a v Divadle Bez zábradlí. První větší filmovou roli získal ještě jako student DAMU ve snímku *Americké dopisy*, kde ztvárnil Oskara Nedbala. Hrál také Lubomíra Holečka ve filmu Roberta Sedláčka *Jan Palach*, Jindru Staňka v úspěšném seriálu *Stíny v mlze*, Slávu Dejmalu v seriálu *Liga mužské moudrosti* nebo Paštiku ve filmu *Děti Nagana*. Na pár dalších filmových rolí se aktuálně připravuje. Hraje na housle v několika hudebních uskupeních, např. v kapele Sépie z hor. V rámci Městských divadel pražských nastudoval celou řadu rolí v mnoha inscenacích, např. Priora Waltera v *Andělích v Americe*, která mu vynesla širší nominaci na cenu Thálie, jeho Joseph Merrick v muzikálu *Elefantazie* se stal vítězem divácké ceny i ceny kritiků v anketě i-divadlo za nejlepší mužský herecký výkon 2020 a 2021. K jeho dalším výrazným rolím patří Chlestakov v *Revizorovi* Davida Drábka, Bolkonskij ve *Vojně a míru* či Hamlet, obojí v režii Michala Dočekala.

Studium činoherního herectví na pražské DAMU dokončila v roce 2012 a již tehdy prokázala svůj výrazný hudební talent v inscenacích Divadla Na Fidlovačce (*My Fair Lady*, *Hvězdy na vrbě*, *Šumař na střeše*, *Babička*) a v Divadle Kalich (muzikály *Vlasy* a *Pomáda*). V roce 2014 nastoupila do angažmá v Městském divadle Mladá Boleslav, kde ztvárnila mnoho výrazných rolí, například Eržiku v *Baladě pro banditu*, titulní roli v Giraudouxově *Ondině*, Oonu Chaplinovou v inscenaci *Chaplinaj*. Účinkovala také v několika projektech pohybového spolku Veselé skoky. Věnuje se sólovému zpěvu a dabingu, nadále hostuje v Divadle Kalich, za roli Evy v muzikálu *Biograf láska* se dostala do širší nominace na Cenu Thálie. Za titulní roli v tango operě *María de Buenos Aires* v režii a choreografii Lenky Vagnerové byla nominována na Cenu Thálie, za titulní roli v inscenaci *Yerma* režiséra Mariána Amslera získala nominaci na Cenu divadelní kritiky. Jednu z hlavních rolí má v inscenaci *Geniální přítelkyně*.

RENÁTA MATĚJČKOVÁ

Vystudovala činoherní herectví na pražské DAMU pod pedagogickým vedením Evy Salzmannové, Ondřeje Vetchého a Michala Dočekala. V Divadle DISK absolvovala v inscenacích *Platonov*, autorské hře Kryštofa Pavelky *Digitální podzemí* a Shakespearově *Bouři*. Společně s divadlem Pomezí vytvořili autorskou imerzivní inscenaci *Lístky, prosím*. Objevila se v několika krátkometrážních studentských filmech, například *Inhaereo* a *Pytlácká noc*. Vede dramatické kroužky v Domě dětí a mládeže. V Městských divadlech pražských působí od roku 2021 a hraje mj. v inscenacích *Vojna a mír* režiséra Michala Dočekala, *Čurda, hrdina jedné prohry* Davida Jařaba, *Krásný nový svět* slovinského režiséra Jaši Koceliho nebo v inscenacích *Geniální přítelkyně* a *Yerma* v režii Mariána Amslera.

První herecké zkušenosti získal na přelomu 50. a 60. let jako dětská filmová hvězda. Hlavní roli hrál v Brynychově filmu *Žižkovská romance*, objevil se v Zemanově fantastickém filmu *Ukradená vzducholod'* a v mnoha dětských rolích na několika pražských divadelních scénách včetně Městských divadel pražských. Vystudoval herectví na DAMU a poté nastoupil do angažmá v libereckém Divadle F. X. Šaldy, kde hrál v inscenacích jako *Amadeus*, *Jak se vám líbí*, *Peer Gynt*, *Proces* nebo *Salome*. V 90. letech působil několik let v Divadle Labyrint a po jeho zrušení nastoupil do Divadla Na Fidlovačce, při tom hostoval v dalších pražských i mimopražských divadlech (Činoherní klub, Dejvické divadlo, Plzeň, Cheb). V rámci Letních shakespearovských slavností se objevil v inscenacích *Macbeth* a *Hamlet* a stále hraje *Veselé paničky windsorské*. Na filmovém plátně jej diváci mohli vidět v Kachyňově snímku *Hanele*, ve *Štěstí* Bohdana Slámy nebo zahraničním hororu *Kletba bratří Grimmů*. Účinkuje i v televizních seriálech (*Černí andělé*, *Místo nahoře*, *Kriminálka Anděl*, *Vyprávěj*, *Ordinace v růžové zahradě* ad.). Hostuje ve *Viole*, v Národním divadle, v A studiu Rubín. Často spolupracuje s rozhlasem a natáčí audioknihy. Několik let působil jako pedagog na DAMU a na Mezinárodní konzervatoři Praha. Občas píše nebo překládá písňové texty k divadelním inscenacím. Na jevištích Městských divadel pražských jej diváci mohou vidět např. v inscenacích *Zítřka swing bude znít všude* Ondřeje Havelky, *Petr Pan* Davida Drábka nebo *Geniální přítelkyně* v režii Mariána Amslera.

V roce 1994 absolvoval DAMU, obor Činoherní herectví. Tři roky působil v Činoherním studiu v Ústí nad Labem. Zde nastudoval např. *Hráče* v režii Michala Langa. Další tři roky působil v Činoherním klubu, kde hrál např. v inscenaci *Zabiják Joe*. Byl jedním ze zakládajících členů CD94. Následovalo 13 let ve Švandově divadle, kde účinkoval v inscenacích *Mein Kampf* či *Protest*. Od roku 2016 do roku 2024 byl v angažmá v Divadle na Vinohradech (*Škola žen*, *Konec masopustu*). Spolupracuje s Českým rozhlasem, načetl *Prašinu* Vojtěcha Matochy a *Sestru* Jáchyma Topola. Věnuje se výuce herectví na DAMU.

LUCIE DUCHÁČKOVÁ

Absolvovala hudebně dramatické umění na Pražské konzervatoři v roce 2022. Během let na konzervatoři hrála v několika videoklipech, televizních filmech a seriálech. Její zatím nejvýraznější rolí byla Sára v seriálu *Ombudsman*. Po studiu hostovala v divadle ABC (*Pupek Paříže*, *Jak se vám líbí*), v Divadle J. K. Tyla (*Příliš drahý jed*) a Divadle pod Palmovkou (*Bezruký Frantík*, *294 statečných*). Mimo herectví se v současné době věnuje také vedení divadelního souboru KAMPAK, který uvedl českou premiéru Pinterovy hry *Celou noc venku* v Divadle v Celetné.



OBČERSTVĚTE SE

Zveme vás do našich divadelních kaváren, kde je připraven bohatý výběr občerstvení, které vám zpříjemní divadelní chvíle.

Pokud nechcete přestávku zbytečně trávit ve frontě, můžete využít možnosti zakoupit si občerstvení na přestávku předem. O pauze na vás bude vybrané občerstvení čekat přímo na stolku.

MODERNÍ DIVADLO

Časopis o umění a společnosti, ve kterém najdete texty renomovaných autorů a významných osobností.

K odběru se přihlašujte a čtěte online na <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/mEDIATEKA/casopis/>. V tištěné podobě k dostání v divadlech ABC, Komédie a Rokoko.



KRONIKA MDP

Zjistěte o našich divadlech ještě víc v cyklu pravidelných pořadů věnovaných historii MDP, který se stále rozrůstá o nová témata.

Kronika Městských divadel pražských je cyklus pravidelných setkání s bohatou historií Městských divadel pražských. Je určený všem, kteří se zajímají o dějiny českého divadla a osobnosti s ním spojené.

Aktuální program Kroniky MDP najdete na našem webu: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/vzdelavani/kronika/>



UDĚLEJTE SI RADOST

Máte rádi naše divadla a rádi byste si od nás odnesli víc než jen nezapomenutelný zážitek? Pak pro vás máme dobrou zprávu. Připravili jsme totiž novou kolekci dárkových předmětů. Můžete si koupit designový porcelán z dílny předního českého designéra Jiřího Pelcia nebo recyklovaný zápisník od Papelete, a to není všechno.

Kompletní nabídka na našem e-shopu: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/e-shop/>

SIMONA PETRŮ
JEŽEK

PREMIÉRA 7. 12. 2024 V DIVADLE ABC

Šestá premiéra sezony 2024/25.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Přebyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravila Simona Petrů.

Grafická úprava Jan Pekárek.

Zvláštní poděkování PhDr. Marianě Lebedové z Českého muzea hudby,
prof. MgA. Leoši Svárovskému, vedoucímu Katedry dirigování HAMU,
a Amati Kraslice.

Děkujeme Davidu Vondráčkovi, Františku Cingerovi a Jaromíru Farníkovi.

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury.

ABC MĚSTSKÁ
DIVADLA
PRAŽSKÁ KOMEDIEROKOKO



bnt attorneys
in CEE



UROK
ČESKÉHO
HROBŮ
2024



JE TO TAK
LEPŠÍ. NE?